

**БІЛГОРОД-ДНІСТРОВСЬКИЙ ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ
ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ, БУДІВНИЦТВА
ТА КОМП'ЮТЕРНИХ ТЕХНОЛОГІЙ**

Циклова комісія фінансово-економічних дисциплін



ЗАТВЕРДЖЕНО

**Заступник директора з навчальної
роботи**



Марина ЗАЙЧЕНКО

2024 р.

ФІНАНСИ ПІДПРИЄМСТВ

ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

здобувачів освіти спеціальності

072 Фінанси, банківська справа, страхування

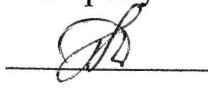
та фондовий ринок

Програма дисципліни «Фінанси підприємств» складена відповідно до освітньо-професійної програми для здобувачів освіти зі спеціальності 072 Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок

Розробник: Костенко Світлана Олександрівна, викладач фінансових дисциплін, викладач вищої кваліфікаційної категорії

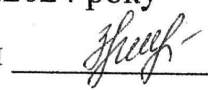
Робоча програма розглянута та схвалена на засіданні циклової комісії фінансово-економічних дисциплін

Протокол № 1 від 29.08.2024 року

Голова циклової комісії  Світлана СТЕПОВА

Схвалено методичною радою Білгород-Дністровського фахового коледжу природокористування, будівництва та комп'ютерних технологій

Протокол № 6 від 29.08.2024 року

Голова методичної ради  Марина ЗАЙЧЕНКО

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Компонент освітньої програми, спеціальність, освітньо-професійний ступінь	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 3,5	Компонент освітньої програми <i>Цикл професійної підготовки</i> 072 Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок Освітньо-кваліфікаційний рівень: фаховий молодший бакалавр	Обов’язкова	
Модулів: 1 Змістовних модулів: 1		Рік підготовки:	
		2-й	-
		Семестр	
Загальна кількість годин -105		3-й	-
		Лекції	
		34 год.	-
		Практичні	
		30 год.	-
		Семінарські	
		-	
		Самостійна робота	
		41 год.	-
		Індивідуальні завдання:	
		Вид контролю: диференційований залік	

2. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Навчальна дисципліна передбачена структурно-логічною схемою підготовки фахівців освітньо-професійного ступеню «Фаховий молодший бакалавр» за освітньо-професійною програмою «Фінанси, банківська справа та страхування».

Метою викладання навчальної дисципліни «Фінанси підприємств» є системи базових знань з теорії та практики фінансових відносин суб'єктів господарювання, фінансових ресурсів, фінансового планування та організації фінансової діяльності підприємств.

Основними завданнями вивчення дисципліни «Фінанси підприємств» є вивчення сутності й функцій фінансів підприємств, фінансових ресурсів та джерел їх формування; організації фінансів підприємств; набуття навичок фінансових розрахунків; оволодіння методами фінансового планування, оцінювання фінансового стану.

Предметом вивчення навчальної дисципліни є грошові відносини, які виникають у процесі господарської діяльності підприємств і пов'язані з формуванням власних і залучених коштів, їх використанням на фінансування витрат і інвестицій підприємства, утворенням і розподілом отриманого прибутку.

Міждисциплінарні зв'язки:

Перелік дисциплін, на які безпосередньо спирається вивчення даної дисципліни: «Економіка підприємства», «Фінанси», «Податкова система» «Бухгалтерський облік», «Фінансовий облік».

Перелік дисциплін, вивчення яких безпосередньо спирається на дану дисципліну: Бухгалтерський облік, Податкова система, Фінансовий облік.

Набуті здобувачами освіти **компетентності** згідно з вимогами освітньо-професійної програми «Фінанси, банківська справа та страхування»:

ЗК5. Знання і розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК6. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК 8. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

СК 2. Здатність здійснювати професійну діяльність, згідно з вимогами законодавства.

СК 3. Розуміння особливостей функціонування сучасної національної і світової фінансових систем та їх структури.

СК 4. Розуміння принципів організації фінансових відносин.

СК 6. Здатність складати й аналізувати фінансову звітність.

СК 7. Здатність самостійно виконувати складні завдання у сфері фінансів, банківської справи та страхування.

СК 9. Здатність виконувати контрольні функції у сфері фінансів, банківської справи та страхування.

Структура навчальної дисципліни є орієнтовною. Під час складання навчальних програм викладачі можуть вносити обґрунтовані зміни та доповнення в зміст програмного матеріалу і розподіл навчальних годин за темами в межах бюджетного часу, відведеному навчальним планом на вивчення дисципліни. Внесені зміни повинні бути обговорені на засіданні циклової комісії і затверджені заступником директора з навчальної роботи.

3. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Тема 1. ОСНОВИ ФІНАНСІВ ПІДПРИЄМСТВ

Поняття, суть і місце фінансів підприємств у фінансовій системі. Функції фінансів як внутрішня властивість і форма прояву їх сутності. Поняття грошових фондів і фінансових ресурсів підприємств. Економічні методи та способи формування фінансових ресурсів. Джерела формування фінансових ресурсів. Поділ коштів підприємств на власні, позичені та залучені.

Основи організації фінансів підприємств: саморегулювання, самоокупність і самофінансування. Сутність фінансової діяльності та управління нею. Зміст, завдання й організація фінансової роботи на підприємствах. Завдання та функції фінансових служб. Фінансовий менеджмент на підприємстві.

Тема 2. ГРОШОВІ КОШТИ ТА ОРГАНІЗАЦІЯ РОЗРАХУНКІВ

Суть і значення грошових розрахунків в організації виробничо-господарської діяльності підприємства. Способи і форми розрахунків.

Організація готівкових розрахунків. Загальні принципи ведення касових операцій підприємством. Сфера застосування готівкових розрахунків.

Розрахунково-платіжна дисципліна та її вплив на фінансово-господарську діяльність підприємств. Методика здійснення готівково-грошових розрахунків на підприємстві.

Організація безготівкових розрахунків. Сфера використання безготівкових розрахунків. Методика здійснення розрахунків платіжними дорученнями. Методика здійснення розрахунків платіжними вимогами-дорученнями. Методика здійснення розрахунків чеками. Методика здійснення розрахунків акредитивами. Вексельна форма розрахунків. Методика здійснення розрахунків за допомогою електронних платіжних карток.

Практичне заняття

Проведення сучасних готівкових та безготівкових розрахунків

Тема 3. ВЗАЄМОВІДНОСИНИ ПІДПРИЄМСТВ З ФІНАНСОВО-КРЕДИТНИМИ УСТАНОВАМИ

Кругообіг коштів підприємства та необхідність участі кредитів для формування фінансових ресурсів підприємства. Класифікація кредитів, які надають підприємствам.

Банківське кредитування підприємств. Види банківських кредитів та їх характеристика. Умови та порядок отримання банківського кредиту. Методика оцінювання платоспроможності позичальника. Порядок нарахування відсотків за кредитними операціями. Порядок погашення банківського кредиту підприємством.

Небанківське кредитування підприємств. Комерційне кредитування підприємств. Лізингове кредитування підприємств. Державне кредитування підприємств. Кредитування підприємств за рахунок коштів міжнародних фінансово-кредитних інститутів.

Практичне заняття

Оцінювання платоспроможності позичальника. Складання документів щодо отримання банківського кредиту. Нарухування відсотків за кредитними операціями.

Тема 4. ГРОШОВІ НАДХОДЖЕННЯ ТА ЇХ ВИКОРИСТАННЯ

Характеристика грошових надходжень підприємств як внутрішніх і зовнішніх вхідних грошових потоків. Дохід (виручка) від реалізації – основне джерело грошових надходжень підприємств. Методи планування доходу (виручки) від реалізації – прямого та укрупненого розрахунку. Зміст доходів підприємства від фінансово-інвестиційної та іншої діяльності. Формування валового та чистого доходу підприємства. Вплив рівня цін на величину виручки від реалізації продукції. Рентабельність продукції.

Грошові надходження від фінансово-інвестиційної діяльності підприємства. Надходження від надання позик. Надходження від здачі майна в оренду. Надходження від лізингових операцій. Грошові надходження від реалізації основних засобів і нематеріальних активів.

Формування собівартості продукції і її вплив на прибуток. Інші витрати підприємства.

Прогнозування і планування прибутку підприємств. Методи розрахунку прибутку. Чистий прибуток підприємств, його розподіл і використання.

Практичне заняття

Розрахунок виручки від реалізації продукції, робіт і послуг. Прогнозування і планування прибутку підприємств. Складання звіту про фінансові результати.

Тема 5. ОПОДАТКУВАННЯ ПІДПРИЄМСТВ

Сутність податків та їх функції. Система оподаткування підприємств та її становлення в Україні. Сутність податкової системи, принципи її побудови, види податків і джерела їх сплати.

Непряме оподаткування підприємств: вплив непрямих податків на фінансово-господарську діяльність підприємств; мито, акцизний податок, податок на додану вартість.

Прямі податки. Податок на прибуток підприємств. Податок на доходи фізичних осіб. Особливості оподаткування доходів від підприємницької діяльності та інших доходів.

Рентна плата. Податок на майно.

Єдиний внесок на загальнообов'язкове державне соціальне страхування.

Місцеві податки та збори. Спеціальні податкові режими.

Практичне заняття

Розрахунок основних видів податків і зборів. Заповнення податкових декларацій. Податковий менеджмент.

Тема 6. ОБОРОТНІ АКТИВИ, ЇХ НОРМУВАННЯ

Сутність, склад і структура обігових коштів. Класифікація та принципи організації обігових коштів. Визначення потреби в обігових коштах. Нормування обігових коштів для створення виробничих запасів. Джерела формування обігових коштів. Власні джерела формування обігових коштів. Використання банківських кредитів для формування обігових коштів. Залучення коштів інших суб'єктів господарювання.

Показники використання обігових коштів і шляхи прискорення їх обігу.

Практичне заняття

Визначення потреби в обігових коштах. Розрахунок показників стану та використання обігових коштів. Розрахунок ефективності обігових коштів.

Тема 7. ФІНАНСУВАННЯ І КРЕДИТУВАННЯ КАПІТАЛЬНИХ ІНВЕСТИЦІЙ

Характеристика основних засобів. Сутність виробничих і невиробничих основних засобів, їх структура. Грошове оцінювання основних засобів за первісною (початковою), відновною, залишковою і ліквідною вартістю.

Сутність процесу відтворення основних засобів. Фізичне і моральне зношення основних засобів. Поняття амортизації і необхідність її нарахування. Методи нарахування амортизації. Прискорена амортизація. Економічна і податкова амортизація та сфера їх застосування.

Показники, які характеризують стан та ефективність використання основних засобів, методи їх розрахунку. Шляхи поліпшення використання основних засобів.

Практичне заняття

Розрахунок показників стану та ефективності використання основних засобів. Розрахунок суми амортизації з використанням різних методів.

Тема 8. ФІНАНСОВЕ ПЛАНУВАННЯ

Фінансове планування як процес визначення потреб підприємства у фінансових ресурсах. Завдання та методи фінансового планування. Особливості фінансового планування. Інформаційна база фінансового планування. Показники фінансової діяльності як вихідна база для фінансового планування.

Виконання фінансового плану. Контроль за виконанням фінансового плану. Зміст оперативного фінансування плану надходження коштів і платежів, його призначення.

Практичне заняття

Складання фінансового плану підприємства.

Тема 9. ФІНАНSOVA САНАЦІЯ ТА БАНКРУТСТВО

Ознаки та причини фінансової кризи підприємства. Санація підприємства як шлях оздоровлення. Сутність фінансової санації. Характеристика основних етапів фінансової санації: розробка плану, проведення санаційного аудиту, менеджмент санації. Джерела коштів, які використовують для проведення санації, порядок її проведення.

Внутрішні резерви та джерела стабілізації. Зовнішні фінансові джерела санації підприємства. Державна фінансова підтримка санації підприємств. Розробка проекту фінансового оздоровлення підприємств.

Практичне заняття

Аналіз діяльності підприємства. Складання плану санації.

4. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Назви розділів і тем	Кількість годин										
	з а г а л ь н и й о б с я г	Денна форма					Заочна форма				
		аудиторні				с а м о с т і й н а р о б о т а	з а г а л ь н и й о б с я г	аудиторні			с а м о с т і й н а р о б о т а
		в с ь о г о	з них					в с ь о г о	з них		
			т е о р е т и ч н і	п р а к т и ч н і	с е м і н а р с ь к і				т е о р е т и ч н і	п р а к т и ч н і	
1	2	3	4	5		6		7	8	9	
Основи фінансів підприємств	5	2	2			3					
Грошові кошти та організація розрахунків	14	8	4	4		6					
Взаємовідносини підприємств з фінансово-кредитною системою	14	8	4	4		6					
Грошові надходження та їх використання	9	6	4	2		3					
Оподаткування підприємств	16	10	4	6		6					
Оборотні активи, їх нормування	8	6	2	4		2					
Фінансування і кредитування капітальних інвестицій	13	8	4	4		5					
Фінансове планування	16	10	6	4		6					
Фінансова санація та банкрутство	10	6	4	2		4					
Усього годин	105	64	34	30	-	41					

5. МЕТОДИ ТА ФОРМИ НАВЧАННЯ

I. Методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності

Словесні методи (бесіда, розповідь, пояснення, лекції тощо) характерні тим, що інформацію для засвоєння здобувач освіти отримує вербальними засобами, тобто через слово.

Наочні методи - інформація для засвоєння одержується на основі сенсорно- перцептивної діяльності (демонстрування, ілюстрації, показ об'єкта, моделі).

Практичні методи. Суть їх у тому, що шляхом виконання практичних дій здобувач освіти отримує деяку інформацію, яку аналізує, робить висновок і приходить до тих знань, які необхідно засвоїти. Особливість методу в тому, що діяльність з одержання знань накладається в часі на діяльність з їх застосування, що дає винятково важливий педагогічний ефект.

II. Методи стимулювання інтересу до навчання і мотивації навчально-пізнавальної діяльності.

1. Бесіда, або діалог з аудиторією. Ставиться серія запитань, які потребують відповіді. Це дає можливість зрозуміти, чи готові здобувачі освіти сприймати новий матеріал, чи їх потрібно активізувати. Практика підказує, що здобувачі освіти ідуть на заняття не підготовлені, але коли знають, що буде опитування – готуються. Разом з тим це дає можливість виявити прогалини, що важливо не стільки для здобувача освіти, як для викладача.

2. Сократична бесіда. Ставиться серія запитань, які дають можливість здобувачу освіти дати не повну відповідь, що спонукає з зацікавленістю сприймати новий матеріал.

3. Проблемне заняття. Висловлюється проблема, з метою викликати зацікавленість у здобувачів освіти. Цей вид інтерактивних технологій можна використовувати після опрацювання серії занять, бо здобувачі освіти вже повинні мати багаж знань.

4. Дискусія. Відбувається активний обмін думками. Це різновид проблемних лекцій. Проводяться ділові ігри, самостійна робота. Лекція-дискусія дає можливість охопити складний, великий за обсягом і найбільш вдалий матеріал.

5. Аналіз конкретних ситуацій. Береться конкретна ситуація з життя (професійна діяльність, соціум тощо) і вирішується різними шляхами. Сьогодні неможливо навчати здобувача освіти старими методами. Знань стало так багато, професійні навички стали настільки багатоманітними, що їх неможливо передати в повному обсязі в межах традиційних методів, шляхом ретрансляції, позбавленої емоційності.

6. Заняття з використанням техніки зворотного зв'язку. Після подачі лекції починається її обговорення. З'ясовується наскільки здобувачі освіти зрозуміли матеріал.

7. Метод «заверши фразу». Здобувач освіти може продовжувати її своїми словами, а не так як у конспекті.

8. Консультація. Для індивідуальної роботи зі здобувачами освіти використовують *пояснення*.

6. МЕТОДИ ТА ФОРМИ КОНТРОЛЮ

За місцем у навчальному процесі розрізняють **вхідний, поточний, періодичний, підсумковий види контролю**.

Вхідний контроль – використовують перед вивченням нової теми на початку семестру для з'ясування загального рівня підготовки здобувачів освіти з дисципліни, щоб передбачити організацію їх навчально-пізнавальної діяльності.

Поточний контроль – спостереження викладача за навчальною діяльністю здобувачів освіти на занятті. Метою його є отримання оперативних даних про рівень знань здобувачів освіти і якість навчальної роботи на занятті, оптимізація управління навчальним процесом.

Періодичний (тематичний) контроль – виявлення й оцінювання засвоєних на кількох попередніх заняттях знань, умінь здобувачів освіти з метою визначення, наскільки успішно вони володіють системою знань, чи відповідають ці знання програмі. Різновидом періодичного є **тематичний контроль**, що полягає у перевірці та оцінюванні знань здобувачів освіти з кожної теми і спрямований на те, щоб усі належно засвоїли кожну тему.

Підсумковий контроль здійснюється наприкінці семестру або навчального року. Підсумкову оцінку за семестр виставляють за результатами тематичного оцінювання, за рік – на основі семестрових оцінок.

Навчальні досягнення здобувачів освіти з навчальної дисципліни можуть оцінюватися за кредитно-трансферною системою ЄКТС, в основу якої покладено принцип прозорості, об'єктивності, індивідуальності та певної уніфікованості. Головне завдання при цьому – досягти найбільш ефективного та об'єктивного оцінювання, яке повинне одночасно виконувати контролюючу й мотивуючу функції.

Кожен модуль включає лекційні та практичні заняття, самостійну роботу.

Модульний контроль знань здобувачів освіти здійснюється через проведення аудиторних письмових контрольних робіт або комп'ютерного тестування.

Кількість балів за роботу з теоретичним матеріалом, на практичних заняттях, під час виконання самостійної роботи залежить від дотримання таких вимог:

- своєчасність виконання завдань;
- повний обсяг їх виконання;
- якість виконання навчальних завдань;
- самостійність виконання;
- творчий підхід до виконання завдань;
- ініціативність у навчальній діяльності.

Форма підсумкового контролю успішності навчання – диференційований залік – 3-й семестр 2-го року навчання.

7. ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Оцінювання навчальних досягнень здобувачів освіти здійснюється відповідно до «Положення про оцінювання навчальних досягнень здобувачів освіти у Білгород-Дністровському фаховому коледжі природокористування, будівництва та комп'ютерних технологій».

Формою семестрової атестації є диференційований залік – 3-й семестр 2-го року навчання.

Результати навчання здобувачів фахової передвищої освіти Коледжу з теоретичної та практичної підготовки можуть оцінюватись за 100-бальною шкалою, оцінкою в ЄКТС.

Відповідно рейтинг здобувача освіти із засвоєння навчальної дисципліни може складатися з рейтингу з навчальної роботи – 70 балів та рейтингу з атестації – 30 балів. Таким чином, на оцінювання засвоєння змістових модулів, на які поділяється навчальний матеріал дисципліни, передбачається 70 балів. Рейтингові оцінки із змістових модулів, як і рейтинг з атестації, теж обчислюються за 100-бальною шкалою.

Для занесення оцінок до екзаменаційної відомості, індивідуального навчального плану здобувача освіти (залікової книжки) та журналу рейтингової оцінки знань здобувача освіти його рейтинг з різних видів навчальної роботи у балах переводиться у національну та ЄКТС (Європейська кредитна трансферно-накопичувальна система) оцінки згідно з таблицею.

Відповідність результатів контролю знань за різними шкалами і критерії оцінювання

Оцінка ЄКТС	Сума балів за 100 бальною шкалою	Національна шкала (12-бальна)	Національна шкала (4-бальна)	Рівень компетентності	Критерії оцінювання
A	90 – 100 (відмінно)	12-10	відмінно	Високий рівень	Здобувач освіти виявляє особливі творчі здібності, вміє самостійно здобувати знання, без допомоги викладача знаходить та опрацьовує необхідну інформацію, вміє використовувати набуті знання і вміння для ухвалення рішень у нестандартних ситуаціях, переконливо аргументує відповіді, самостійно розкриває власні обдарування і нахили.
B	85 – 89 (дуже добре)	9-8	добре	Достатній рівень	Здобувач освіти вільно володіє вивченим обсягом матеріалу, застосовує його на практиці, вільно розв'язує вправи і задачі у стандартних ситуаціях, самостійно виправляє допущені помилки, кількість яких незначна
C	75 – 84 (добре)	7			Здобувач освіти вміє зіставляти, узагальнювати, систематизувати інформацію під керівництвом викладача; в цілому самостійно застосовувати її на практиці; контролювати власну діяльність; виправляти помилки, серед яких є суттєві, добирати аргументи для підтвердження думок
D	70 – 74 (задовільно)	6-5	задовільно	Середній рівень	Здобувач освіти відтворює значну частину теоретичного матеріалу, виявляє знання і розуміння основних положень; з допомогою викладача може аналізувати навчальний матеріал, виправляти помилки, серед яких є значна кількість суттєвих.
E	60 – 69 (достатньо)	4			Здобувач освіти володіє навчальним матеріалом на рівні, вищому за початковий, значну частину його відтворює на репродуктивному рівні
FX	35 – 59 (незадовільно)	3	незадовільно	Початковий рівень	Здобувач освіти володіє матеріалом на рівні окремих фрагментів, що становлять незначну частину навчального матеріалу
F	1 – 34 (незадовільно)	2			Здобувач освіти володіє матеріалом на елементарному рівні засвоєння, викладає його уривчастими реченнями, виявляє здатність викласти думку на елементарному рівні.
		1			Здобувач освіти володіє навчальним матеріалом на рівні елементарного розпізнавання і відтворення окремих фактів, елементів, об'єктів, що позначаються учнем окремими словами чи реченнями.

8. МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ КУРСУ

1. Підручники та посібники.
2. Конспекти лекцій.
3. Лекції на електронних носіях.
4. Презентації.
5. Методичні вказівки до практичних робіт.
6. Матеріали для самостійного вивчення на електронних носіях.
7. Індивідуальні завдання студентів.
8. Матеріали з контролю знань студентів.
9. Стенди та інші наглядне обладнання аудиторії.

Вивчення дисципліни здобувачами освіти передбачає вміння використовувати різні інформаційні ресурси – опубліковану українську та іноземну літературу (нормативні документи, підручники, навчальні посібники, наукові періодичні та монографічні видання, словники, довідники тощо), методичну літературу та Інтернет-джерела.

9. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Основна література

1. Бедринець М. Д., Довгань Л. П. Фінанси підприємств навч. посіб. / М. Д. Бедринець, Л. П. Довгань. – К. : Центр учбової літератури, 2018. – 292 с.
2. Нікола С.А. Фінанси підприємств : навч. посіб. – ОНУ ім. І. І. Мечникова, 2020. – 206 с.
3. Фінанси підприємств: навч. посібник/за ред. Г. Я. Аніловської, І. Б. Висоцької. Львів: ЛьвДУВС, 2018. 440 с.
4. Фінанси підприємств: навч. посібн./ Аранчій В.І., Чумак В.Д., Бражник Л.В. – Полтава: РВ ПРАА, 2018 – 350 с.
5. Фінанси підприємств: навчальний посібник /Ситник Н. С., Смолінська С.Д., Ясіновська І.Ф.]; за заг. ред. Н. С. Ситник.- Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2020. - 402 с.
6. Фінанси підприємств : підручник / В. В. Сокурєнко, Д. В. Швець, С. М. Бортник, С. О. Ткаченко ; за заг. ред. В. В. Сокурєнка. – 2-ге вид., допов. та перероб. – Харків : ХНУВС, 2022. – 292 с
7. Фінансовий менеджмент: навчальний посібник/ За заг. ред. к.е.н. Юрія Е.О. – Чернівці: Видавництво «Рута», 2017. – 342с.

Додаткова література

8. Ковальчук Н.О., Гаватюк Л.С., Єрміїчук Н.І. Фінансовий аналіз: навч. посіб. / Чернівці: Чернівецький національний університет ім. Ю. Федьковича. 2019. 336 с.

9. Ковальчук Н.О., Федішин М.П., Жаворонок А.В., Абрамова А.С. Управління фінансовою санацією підприємства: навчальний посібник. Чернівці: Чернівецький національний університет ім. Ю. Федьковича. 2019. 231 с.
10. Корпоративні фінанси: навч. посіб./Ковальчук Н.О., Е.О. Юрій. Чернівці: Чернівецький національний університет ім. Ю. Федьковича, 2019. 440 с.
11. Опорний конспект лекцій з дисципліни «Фінанси підприємств» за ОР «Бакалавр» для студентів денної та заочної форм навчання економічних спеціальностей // Укл. к.е.н., доц. Т. М. Винник. – Тернопіль: ТНТУ, 2017. – 80 с.
12. Податковий кодекс України [Електронний ресурс] / Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2755-17> Бечко П.К. Податковий менеджмент. Навч. посіб. – К.: ЦУЛ, 2022. – 288 с.
13. Фінансовий аналіз: навч. посіб. / Ковальчук Н.О., Гаватюк Л.С., Єрміїчук Н.І. Чернівці: Чернівецький національний університет ім. Ю. Федьковича. 2019. 336 с.

Інформаційні ресурси

Верховна Рада України <http://www.rada.kiev.ua>.
Кабінет Міністрів України <http://www.kmu.gov.ua>
Міністерство економіки України <http://www.me.gov.ua>
Державна фіскальна служба України <http://www.me.gov.ua>
Міністерство фінансів України <http://www.minfin.gov.ua>
Законодавство України <http://www.zakon.rada.gov.ua>